

UTVIKLINGSPLAN

2026-2029

Tana videregående skole
Deanu joatkkaskuvla
Tenon jatkokoulu

Pedagogisk plattform

Ved Tana videregående skole bygger opplæringen på et helhetlig syn på læring, mennesket og naturen. Skolen skal være et trygt og inkluderende læringsfellesskap der alle elever og lærlinger opplever tilhørighet, mestring og faglig utvikling. Vårt pedagogiske arbeid tar utgangspunkt i gjeldende styringsdokumenter: Opplæringsloven, læreplanverket for LK20, samt Finnmark fylkeskommunes strategi for videregående opplæring: «Bærekraftig opplæring i Finnmark – med hjerte rundt eleven og lærlingen».

Syn på læring

Vi legger til grunn et læringssyn der læring forstås som en aktiv, sosial og utforskende prosess. Elever og lærlinger lærer best når de deltar aktivt i arbeidet, samarbeider med andre og får utforske faglige problemstillinger i meningsfulle sammenhenger. Opplæringen skal være relevant og praksisnær, og bidra til at elevene utvikler faglig forståelse, kritisk tenkning og evne til å anvende kunnskap i ulike situasjoner.

Syn på eleven og lærlingen

Elever og lærlinger er aktive deltakere i egen læring. De skal møte forventninger, støtte og utfordringer som fremmer utvikling og motivasjon. Gjennom elevmedvirkning skal de få mulighet til å påvirke egen læringsprosess og ta medansvar for læring, arbeidsmiljø og fellesskap. Skolen skal legge til rette for at alle opplever mestring og utvikler tro på egne evner.

Syn på lærer- og fagarbeiderrollen

Lærere og fagarbeidere er sentrale voksne i elevenes læringsmiljø. Gjennom faglig kompetanse, tydelighet, veiledning og gode relasjoner skal de bidra til læring, mestring og utvikling hos den enkelte elev.

Læreren har ansvar for planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringen, og skal gjennom tydelig klasseledelse legge til rette for et trygt og inkluderende læringsmiljø. Fagarbeideren bidrar med praktisk kompetanse, veiledning og støtte i elevenes arbeid, og er en viktig rollemodell i utviklingen av faglige ferdigheter, arbeidsvaner og yrkesstolthet.

Både lærere og fagarbeidere skal møte elevene med respekt og omsorg, ha tydelige forventninger og bidra til å utvikle elevenes faglige, sosiale og personlige kompetanse.

Opplæringa skal opne dører
mot verda og framtida

(Opplæringsloven § 1-1)

Verdier og menneskesyn

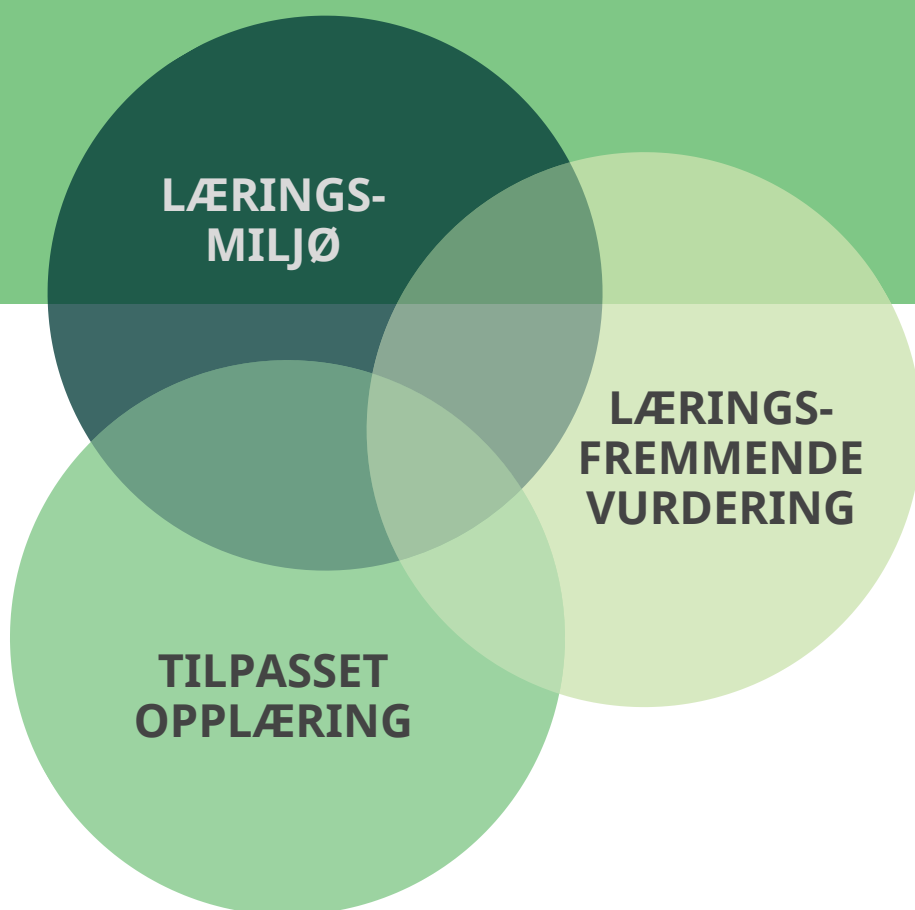
Skolens arbeid bygger på verdier som inkludering, likeverd, respekt og medvirkning. Alle elever og lærlinger skal oppleve å bli sett, hørt og tatt på alvor. Vi legger til rette for et læringsfellesskap der mangfold verdsettes, og der alle får mulighet til å utvikle seg faglig og personlig.

Natursyn

Skolen legger til grunn et natursyn der mennesket forstås som en del av naturen og har et ansvar for å forvalte naturressursene på en bærekraftig måte. Opplæringen skal bidra til forståelse for sammenhengen mellom natur, samfunn og menneskelig aktivitet, og gi elevene kunnskap og holdninger som fremmer bærekraftig utvikling.

Prinsipper for undervisning og vurdering

Undervisningen skal være variert, relevant og tilpasset elevenes forutsetninger og behov. Gjennom ulike arbeidsmåter, læringsstrategier og læringsarenaer skal elevene få mulighet til å utvikle kompetanse på ulike måter. Vurdering skal støtte læring og utvikling. Lærerne skal gi tydelige tilbakemeldinger og framovermeldinger basert på klare mål og kriterier, og elevene skal få mulighet til å vise kompetanse på ulike måter. Tilpasset opplæring og læringsfremmende vurdering er sentrale prinsipper i skolens pedagogiske praksis.

Pedagogisk plattform

Ved Tana videregående skole legger vi særlig vekt på de sosiale og miljømessige dimensjonene i FNs bærekraftsmål. Opplæringen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og bevissthet om klima- og miljøutfordringer. Samtidig skal skolen være et inkluderende læringsfellesskap der respekt, medvirkning og ansvar for fellesskapet står sentralt.

Som ressurskole med et særlig ansvar for samisk naturbruk skal Tana videregående skole bidra til kunnskap om samisk kultur og tradisjonell naturforståelse. Vi legger til grunn et økosentrisk natursyn der naturen har egenverdi, og der mennesket må forholde seg til naturens tålegrenser.

Gjennom arbeid med dyr og natur skal elevene utvikle respekt for levende vesener og kunnskap om god dyrevelferd. Skolen skal også bidra til at elevene får innsikt i det samiske urfolkets historie, kultur, samfunnsliv og rettigheter. Et samisk perspektiv skal være en naturlig del av opplæringen og integreres i alle fag der det er relevant.

Skuvla galgá veahkehit ohppiid ovdánahttit
luondduilu, luondduáktema ja dálkkádat- ja
birasdiđolašvuoda.

Leaving no one behind

- læring, mestring og trivsel-

«Leaving no one behind» - ingen skal utelates - er et av hovedprinsippene i FNs bærekraftsmål. Ved Tana videregående skole legger vi dette prinsippet til grunn for vårt arbeid med elevenes læring, mestring, trivsel og gjennomføring, og for vårt forebyggende arbeid i skolen. I skolens utviklingsarbeid knytter vi oss særlig til bærekraftsmål 3 om god helse og livskvalitet, mål 4 om god utdanning og mål 15 om livet på land.

I vårt utviklingsarbeid skal **forebygging** være en gjennomgående tanke. Gjennom et trygt og inkluderende læringsmiljø, tilpasset opplæring, læringsfremmende vurdering og god fraværsoppfølging skal vi arbeide systematisk for å forebygge utenforskap, lavt læringsutbytte og frafall.

Tydelige og omsorgsfulle rollemodeller på alle opplæringsarenaer skal bidra til god gjennomføring. Gode relasjoner, tillit og respekt, lærelyst og faglige utfordringer er viktige forutsetninger for elevenes utvikling. Vi ønsker at alle elever skal oppleve utvikling og mestringsfølelse gjennom hele skoleåret.

SKOLENS VERDIGRUNNLAG

Ved Tana videregående skole bygger vi arbeidet vårt på verdiene inkludering, mestring, omtanke og ansvar. Verdiene skal prege hvordan vi møter elever, foresatte, kollegaer og samarbeidspartnere, og hvordan vi utfører arbeidet vårt i det daglige.

Alle ansatte bidrar til å skape et lærings- og arbeidsmiljø preget av respekt, trygghet og faglig kvalitet. Verdiene skal komme til uttrykk både i undervisningen, i samhandling med elever og kollegaer, og i skolens møte med samfunnet rundt oss.

Ved Tana videregående skole kommer verdiene til uttrykk gjennom vår nærhet til naturen, vårt ansvar for samisk språk og kultur, vår praksisnære opplæring og vårt arbeid for et inkluderende læringsfellesskap der alle opplever tilhørighet, mestring og utvikling.

VÅRE KJERNEVERDIER

INKLUDERING, MESTRING, OMTANKE, ANSVAR

INKLUDERING handler om at alle skal føle tilhørighet, bli sett og få mulighet til å delta i fellesskapet.

MESTRING handler om å oppleve utvikling, lærelyst og tro på egne evner.

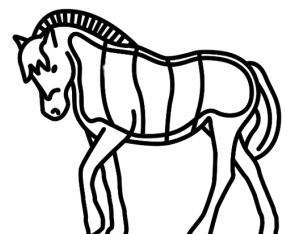
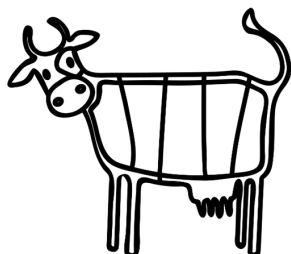
OMTANKE handler om hvordan vi møter mennesker, dyr, natur og kultur med forståelse, omsorg og verdighet.

ANSVAR handler om å ta ansvar for seg selv, fellesskapet, naturen og de oppgavene vi står i.

The double purpose of education:

**TO PREPARE PEOPLE TO LIVE WELL
IN A WORLD WORTH LIVING IN**

Stephen Kemmis

Læring, mestring og inkludering

Læringsmiljø

Et trygt og godt læringsmiljø er en forutsetning for læring og trivsel. Opplæringen skal oppleves som meningsfull og relevant, og bidra til at elevene opplever tilhørighet, trygghet og motivasjon. Vi skal arbeide aktivt for et inkluderende læringsmiljø der alle elever blir møtt med respekt og blir tatt på alvor. Gjennom elevmedvirkning skal elevene få påvirke egen læringsprosess. Elever som opplever psykiske helseutfordringer skal møte forståelse og støtte slik at de kan delta i opplæringen på best mulig måte.

Tilpasset opplæring

Tilpasset opplæring er en viktig del av skolens forebyggende arbeid. Læringsressurser, læringsarenaer og læringsaktiviteter skal tilpasses slik at alle elever, både på individ- og gruppenivå, får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen uavhengig av forutsetninger. Vi skal bruke varierte arbeidsmåter, ulike læringsstrategier og digitale verktøy for å støtte elevenes læring. Kreative og varierte metoder, samarbeid mellom fag og tverrfaglige arbeidsmåter skal bidra til dybdelæring. Gjennom elevmedvirkning kan elevene foreslå innhold og arbeidsmåter innenfor rammene av læreplanen.

Vurdering

Vurdering skal fremme læring og utvikling, og være en støtte i elevenes læringsprosess. Vi skal gi tydelige og læringsfremmende tilbakemeldinger og framovermeldinger basert på klare forventninger, læringsmål og vurderingskriterier. Vurdering skal bidra til motivasjon, mestring og faglig utvikling. Elevene skal få mulighet til å vise kompetanse på ulike måter, slik at vurderingen gir et helhetlig bilde av hva de kan.

Fast praksis:

- gjennomføre faglig kartlegging ved skolestart og bruke resultatene til tidlig oppfølging for å forebygge lavt læringsutbytte og frafall
- bruke naturen aktivt som læringsarena for å styrke læring, relasjoner, mestring og naturopplevelser

Vedvarende praksis:

- arbeide systematisk med nærværsfaktorer, læringsmiljø, tilpasset opplæring og læringsfremmende vurdering
- gjennomføre relasjonsbyggende aktiviteter mellom lærer-elev og elev-elev gjennom hele skoleåret. Mål: Skolesnitt på 4.2 eller mer på indikatorene "trivsel" og "støtte fra lærer" i Elevundersøkelsen
- arbeide med læringsfremmende bruk av KI og legge til rette for gode vurderingssituasjoner både med og uten bruk av KI
- innføre trivselstiltak som f. eks å markere spesielle dager i kantina (vaffeldagen, solbolle, Lucia, melkeuka, etc.)
- aktiviteter på fritid og moffeloffer

Utvikling:

- tilby dyreassisterte tiltak som kan fremme læring, trivsel og tilhørighet

Tverrfaglig og praksisnær læring

Ved Tana videregående skole legger vi vekt på opplæring som er relevant, praksisnær og knyttet til elevenes utdanningsprogram og framtidige yrkesliv. Gjennom tverrfaglig samarbeid, uteundervisning og praktiske læringsarenaer ønsker vi å gi elevene helhetlig forståelse og oppleve sammenhenger mellom fag.

Opplæringen skal bidra til at elevene utvikler kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør dem i stand til å møte utfordringer i samfunns- og arbeidsliv. Gjennom arbeid i naturen, bruk av skolens gård og andre praktiske læringsarenaer skal elevene få erfaring med ansvarlig ferdsel i natur- og kulturlandskapet, god dyrevelferd og sikker praksis. Samarbeid mellom programfag og fellesfag skal bidra til at undervisningen oppleves relevant og meningsfull for elevene. Tverrfaglige aktiviteter og prosjekter skal også støtte opp om de tverrfaglige temaene i læreplanverket og bidra til helhetlig læring.

Opplæringen skal være forankret i naturen, kulturen og ressursene i lokalsamfunnet. Gjennom samarbeid med næringsliv, organisasjoner, tradisjonsbærere og andre aktører skal elevene få erfaringer som knytter opplæringen til samfunnet rundt dem. Tana videregående skole skal samtidig være en samarbeidspartner i regionale, nasjonale og internasjonale nettverk. Gjennom kunnskapsdeling og samarbeid på tvers av grenser skal vi bidra til å utvide perspektiver, skape utvikling og synliggjøre sammenhengen mellom lokale erfaringer og globale utfordringer.

Fast praksis:

- bruke uteundervisning aktivt i naturbruksfagene og arbeide systematisk for at elevene lærer å opptre ansvarlig, hensynsfullt og så sporløst som mulig i natur- og kulturlandskapet
- ha sikkerhet i fokus og bruke retningslinjer for "HMS på tur" og "HMS på tunet" aktivt i planlegging og gjennomføring av undervisning og turer

Vedvarende praksis:

- bruke gården som læringsarena for entreprenørskap, der elevene arbeider med utvikling, produksjon og salg av varer og tjenester
- arbeide videre med lokale læreplaner og integrere samiske perspektiver i disse
- styrke yrkesrettingen av fellesfagene, bl. a gjennom samarbeid mellom fellesfag og programfag
- videreføre tverrfaglig samarbeid om faste aktiviteter og knytte disse til overordnet del og kompetanse- og holdningsmål: Åpen gård, Potetløpet, Samisk språkuke, Bergebyløpet, Finnmarksløpet, tverrfaglig uke, skreddag, vinteraktivitetsdag

Utvikling:

- videreutvikle økohagen som læringsarena
- godkjenning av grovkjøkkenet
- utvikle tverrfaglig uke på hvert trinn med fokus på de tverrfaglige temaene i overordnet del
 - vg1: Folkehelse og livsmestring med fokus på skolenærvær
 - vg2: Demokrati og medborgerskap
 - vg3: Bærekraftig utvikling (for hele skolen?)
- utarbeide fagvise beskrivelser av hvordan bærekraft forstås og arbeides med i opplæringen
- oppdatere retningslinjer for dyrevelferd og bruke dem aktivt i planlegging og gjennomføring av opplæringen
- HMS-kursing: båtfører, gå gjennom isen, dieselovn/gassovn, kurs for ansatte før turer

Samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap

Opplæringen ved Tana videregående skole skal bidra til å fremme og styrke samisk identitet, språk og kultur, med særlig vekt på elvesamisk kultur og tradisjon. Som ressurskole for samisk naturbruk har skolen et særskilt ansvar for å synliggjøre, videreføre og utvikle samisk tradisjonskunnskap (árbemáhttu), naturforståelse og naturbaserte næringer.

Det samiske perspektivet skal være en naturlig og integrert del av opplæringen. Kunnskap skal ikke bare formidles, men erfares gjennom aktiv deltakelse, praktiske aktiviteter, møter med tradisjonsbærere og arbeid i naturen. Opplæringen organiseres i tråd med de åtte samiske årstidene, og elevene skal delta i helhetlige prosesser knyttet til naturbruk – fra høsting av ressurser til ferdig produkt. Gjennom dette skal elevene utvikle forståelse for sammenhengen mellom natur, kultur, ressursbruk og livsgrunnlag.

Samisk språk og begrepsforståelse er en viktig del av undervisningen og skal brukes aktivt i relevante sammenhenger. Samiske perspektiver integreres i alle fag gjennom innhold, arbeidsmåter og vurdering, med vekt på praktisk læring, etnomatematikk, tradisjonell naturkunnskap og bærekraftig ressursforvaltning.

Opplæringen bygger på samiske verdier knyttet til omtanke for naturen, ansvar for framtidige generasjoner og respekt for sammenhengen mellom menneske og natur. Målet er å utvikle elever med kompetanse, tilhørighet og stolthet, som kan videreføre og utvikle samisk kunnskap i et moderne samfunn.

Fast praksis:

- videreføre faste aktiviteter for hele skolen:
 - Samisk språuke siste uka i oktober
 - Samefolkets dag 6. februar
 - ta imot besøk av Samiske veivisere
- oppmuntre elever til å velge samisk som fag

Vedvarende praksis:

- legge til rette for samiske perspektiver i undervisningen med disse temaene:
 - gámasuidnen/sennagress
 - ull som ressurs
 - samiske stedsnavn på turer
 - bli kjent med samiske næringer som reindrifta, hvor vi har fokus på tradisjonell slaktning og bruk av hele dyret,
 - bli kjent med sjøsamisk næring og fjordfiske
 - snarefangst
 - tradisjonelt fiske; garnfiske, garnfiske under isen

Utvikling:

- etablere en felles forståelse for hva det innebærer å være en ressurskole for samisk naturbruk
- integrere samiske perspektiver og undervisningspraksiser i skolens årshjul og lokale læreplaner
- søke om midler slik at vi kan få en árbečeahppi med på aktivitetene
- søke om midler til å restaurere skolegamma

Profesjonsutvikling og arbeidsmiljø

Ved Tana videregående skole deltar ansatte i profesjonelle læringsfellesskap, også på tvers av avdelinger. I disse fellesskapene reflekterer, diskuterer og vurderer vi ulike sider ved opplæringen.

Gjennom refleksjon, erfaringsdeling og en aktiv delingskultur utvikler vi en felles forståelse av god praksis. Samarbeid og deling av erfaringer bidrar til å møte pedagogiske utfordringer i fellesskap og styrker kvaliteten i opplæringen.

I de profesjonelle læringsfellesskapene videreutvikler vi skolens etos, dvs. de felles verdiene, holdningene og normene som skal prege arbeidet vårt og møte med elever og kollegaer.

Vedvarende praksis:

- styrke profesjonelle læringsfellesskap ved å:
 - innføre regelmessige møter på tvers av og innad i avdelinger for å diskutere pedagogiske spørsmål
 - bruke case i personalmøter og skoleutviklingsmøter
 - dele bærekraftige suksesshistorier i skoleutviklingsmøter
- tydeliggjøre felles holdninger og praksis
 - implementere rutiner i lærer-/kontaktlærerboka
 - gjennomføre regelmessige evalueringer for å sikre at felles holdninger og praksis blir praktisert i møte med elever og kollegaer

Utvikling:

- utvikle en strukturert on- og offboardingprosess for nyansatte
- årlig medarbeidersamtale om arbeidssituasjon, trivsel, utvikling og mål
- styrke fellesskap og arbeidsmiljø
 - oppmuntre til deltakelse i fellesopplegg for å styrke vilfølelsen
 - gjennomføre personallunsj én gang per måned
 - etablere en arbeidsgruppe på tvers av avdelinger som jobber for å skape sosiale rom hvor alle ansatte føler seg velkomne og arrangere tiltak som fremmer et positivt arbeidsmiljø for alle

Tana videregående skole

Deanu joatkkaskuvla
Tenon jatkokoulu

Birkelund 44
9841 Tana

78963900
tana.vgs@ffk.no

